

Emlékszel még?

BUDAPEST FELSZABADÍTÁSÁNAK EMLEKKIÁLLÍTÁSA A FŐVÁROSI KÉPTÁRBAN

Emlékszel még? Sötétben, víz nélkül, éhen, fázza, rongyosan. Fejed felett az elszabadult pokol, körötted ismeretlen temetetlen holttestek és végtelen pusztulás. A pincék mélyén remegő, csontig fogyott emberek időtlenül és reménytelenül.

MINDEZT ELKERÜLHETTÜK VOLNA

A szovjethadsereg 30 különböző röpcédulája keringett a városban, hogy mentsünk meg mindent, ami menthető. „Hitlerért és Szálasiért elpusztulni esztelenség és bűn hazáttal szemben.” Így üzentek nekünk. A „városvédelmi” téboly fokozódott. A Szovjet Hadsereg mégegyszer üzent. Ultimátum érkezik a körülzárt fővárosba. Az ultimátum németnyelvű. Malinovszky és Tolbuchin marsallok írják alá. Megadásra szólítják fel a védtetlen várost és ebben az esetben kezeséget vállalnak a tábornokok, tisztek és legénység életbiztonságáért. A betegeknek első segélyt nyújtanak és ételmezt az éhezőknek.

A VÁLASZ: ORGYILKOSSÁG!!!

December végén, egy ködös reggel fehérzászlós szovjetparlamenterek keresték a

A kiállítás főfalát Sztálin marsall mell-szobrára díszíti

náci hadseregparrancsnokságot. Az ultimátumról és a parlamenterek sorsáról ma már ez a történelmi tábla tanuskodik:

A város megmentésének utolsó lehetőségét hozó orosz parlamenterek:

STEINMETZ

Nikolaj Stefanovics kapitány a 317-ik szd. politikai osztály instruktora,

KUZYNECOV

Afánászij Kuzmics hadnagy a 68. gv. szd. német tolmácsa.

Budapest és Kispeszt között:

FILIMONENKÓ

Ilja Afánászevics kapitány a 316. szd. politikai osztály főinstruktora a budapesti határban 1944. évi december hó 29-én a galád német orgyilkosok áldozataként Budapestért hősi halált haltak.

BÉCS FELÉ

Emlékszel még? Hat hét után ilyen plakátok jelentek meg Budapest szétvert utcáin.

A szovjet sajtóiroda hadijelentései:

Február 13-i jelentés A 2. Ukrán arcvonal csapatai együtt a 3. Ukrán arcvonal csapataival május 1. hónapos ostrom és a nagyváros adta nehéz körülmények között folytatott heves harcok után, február 13-án befejezték a Budapesten körülzárt ellenséges hadseregcsoport szétverését. Teljesen elfoglalták Magyarország fővárosát, Budapestet, a német védelem fontos hadászati gócpontját. Ezzel egyben Bécs felé is szabadabbá vált az út.

NEM HALTUNK ÉHEN!

Budapest népe lassan fölcusdik a halálos dermedtségből, a munkásnegyedek lakói hozzálatnak az utcák kitakarításához. Aztán megjött a segítség is: Az aknákkal és legkülönbözőbb robbanóanyagokkal teleszört várost és utakat a szovjethadsereg műszaki csapatai megtisztítják. Így lesz békés munka területévé huszonháromezer 637 négyzetkilométer terület és 38.327 négyzetkilométer út.

És az az elsőszámú parancs, amit a budapesti városparancsnokság 1945 február 20-án bocsátott ki, amely így kezdődik: minden polgári hatóság folytassa kötelessége teljesítését, nem maradt írott malaszt. Dokumentumok bizonyítják, hogy a polgári kötelesség teljesítéséhez 1945 márciustól júniusáig a Szovjetunió 33 ezer tonna gabonát, 3500 tonna cukrot, 4500 tonna húst, 1000 tonna sót adott. A kiscsajtoknak 18.000 tonna vetőmagot, 230 mezőgazdasági gépet, 4500 gépfelszerelést, 2300 lovat, továbbá 7000 tonna petróleumot, 500 tonna benzint, 800 tonna autóolajat, a legszegényebb földmunkásoknak 4000 lófogatot, 1200 ökrifogatot kölcsönzött 30 napra. A Szovjetunió 1945. év első felében az ország gabonaszükségletének 97 százalékát, cukornak 100 százalékát, a húsnak 100 százalékát, a sajtunk 100 százalékát, ugyanennek az évnek második felében a gabona 79 százalékát, a cukornak és a húsnak 100 százalékát juttatta az ország éhező lakosságának.

Emlékszel az éhhálal rémére? Nem haltunk éhen! Emlékszel arra a napra, amikor a vízvezetési csövekből megindult a víz, amikor kigyulladt az első villany, amikor újtárra inéult az első Beszkárt-kocsi, amikor halott tűzhelyeden feltámadt a gáz? Emlékszel arra, hogy az ehhez szükséges teherautókat, gépfelszereléseket, szemet és csöveket a Szovjetuniótól kaptuk!

Szűcs Pál szimbólikus festménye a felszabadításról

Emlékszel, amikor Pestről Budára, vagy Budáról Pestre úgy néztél át, mint a legmesszebb fekvő tengerentúli tájra és ezt a távolságot csodálatosképpen az orosz hídverők négy gyorsan épített híddal átölték.

Erre emlékszel a Budapest Székesfőváros hatalmas foto és eredeti dokumentumokkal alátámasztott felszabadítási emlékkiállítására, amely február 12-én Budapest felszabadításának 2-ik évfordulóján a Fővárosi Képtárban nyílt meg. A kiállítás rendezői dr. Péczely Béla főjegyző, Tiszay Andor, dr. Bertalan Vilmos és Szűcs Pál iparművész, aki a kiállítás megragadó dekorációit készítette.

Enczi Endre

Egész Európában ismertek voltak ezek a plakátok, amelyekről még a magyar közönség sem tudta, hogy honfitársunk, Ék Sándor, a Vörös Hadsereg főhadnagya alkotta (Foto: Mafirt—Kovács)

Budapest népét a Szovjet Sajtóiroda hadijelentései és plakátjai naponként tájékoztatták a hitleri hadigépezet pusztulásáról

A pusztulástól akarták megmenteni Budapestet a Vörös Hadsereg hős parlamenterei, akiket a náci gyilkosok orvul megölték. Az ő emléküknél áldoz a kiállításon elhelyezett emléktábla

